

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи

_____ О.А. Коршак

17.08.2020

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІІ
СТУПЕНЯ (ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА), ЩО
ПРАЦЮЮТЬ ЗА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ
ПРОЄКТОМ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»**

10-11 КЛАСИ

**комунального закладу «Харківська спеціалізована школа
І-ІІІ ступенів № 15 з поглибленим вивченням окремих предметів
Харківської міської ради Харківської області»
на 2020-2025 рр.**

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

протокол № 20 від 17.08.2020

Зміст

I. Вступ.....	3
II. Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня.....	4

Вступ

Освітня програма для закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) (далі — Програма), що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (далі — Проєкт), розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12.2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2017 р. № 67), від 14.08.2017 р. № 1171 «Про завершення I етапу всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», від 20.04.2018 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», від 28.11.2019 р. № 1493

«Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» та від 31.03.2020 р. № 464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня». У цій програмі визначено загальний обсяг навчального навантаження, вимоги до очікуваних результатів навчання здобувачів освіти, форми організації освітнього процесу, інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття освіти»₃

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Освітня програма вводиться в дію поетапно: з 2020/2021 навчального року – 10 класи, з 2021/2022 – 11 класи.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів, визначених Державними стандартами базової та повної загальної освіти (далі Державний стандарт).

Метою профільної освіти в Проєкті є забезпечення умов для якісної освіти старшокласників згідно з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями й потребами, забезпечення професійної орієнтації учнів на майбутню діяльність, яка користується попитом на ринку праці, установлення наступності між загальною середньою й професійною освітою, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Період навчання в старшій школі складає 2 роки. Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Навчальні плани старшої школи реалізують зміст освіти залежно від обраного профілю навчання.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Кожен із профілів передбачає вивчення окремих предметів на одному із трьох рівнів:

- рівні стандарту – окремі предмети не є профільними чи базовими;
- академічному рівні – окремі предмети не є профільними, але є базовими;
- профільному рівні – передбачено поглиблене вивчення відповідних предметів, орієнтацію їх змісту на майбутню професію.

Заклад освіти при складанні навчальних планів може збільшувати кількість годин на вивчення базових або профільних предметів за рахунок додаткових годин.

Заклад освіти може планувати концентровано вивчення певного предмета (впродовж чверті, семестру, навчального року) з метою уникнення одноденного тижневого вивчення певного предмета.

Ураховуючи потреби учнів, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів у старшій школі навчання організовується за напрямом іноземна філологія відповідно до Статуту школи.

1. Загальний обсяг навчального навантаження.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10–11 класів складає 2 660 годин/навчальний рік: по 1 330 годин на навчальний рік для 10 і 11 класів. Для закладів загальної середньої освіти III ступеня пропонуємо на вибір два варіанти навчальних планів: план-схему з виділеними годинами на профільні предмети, які заклади розподіляють самостійно залежно від вибору учнів (таблиця 1), розроблений на основі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 р. № 1493, від 31.03.2020 р. № 464), та експериментальний навчальний план для профільного вивчення природничих дисциплін із використанням техноло- гій дистанційного навчання (таблиця 2).

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
закладів загальної середньої освіти III ступеня,
що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»
(таблиця 1)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети*	30 (32)	31 (33)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова*	(2)	(2)
Україна і світ	3	3
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	6	6
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика та астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура**	2	2
Захист України	1	1
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	2	2
Додаткові години* на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	6(4)	5(3)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класу на групи)	38	38

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
(експериментальний) для закладів загальної
середньої освіти III ступеня,
що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»
(Таблиця 2)

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах		
		10	11	Разом
Базові предмети	Українська мова	3	3	6
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1	1	2
				6

	Математика	6	6	12
	Фізична культура*	3	3	6
	Захист України	1	1	2
	Україна і світ	3	3	6
Базові/ Профільні предмети	Біологія і екологія	4	4	8
	Географія			
	Фізика та астрономія			
	Хімія			
Профільний предмет	Іноземна мова	5	5	10
Вибірково- обов'язкові предмети	Інформатика	1	1	2
	Технології	1	1	2
	Мистецтво			
	Здоров'я			
Додаткові години на консультації та індивідуальні заняття**		8	8	16
Разом		35 + 3	35 + 3	70 + 6
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	66
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		38	38	76

Відповідно до статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» здійснено перерозподіл до 15 % навчальних годин між навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі. Так, на вивчення математики кількість годин збільшено до 6 в 10 класах і такої ж кількості в 11 класах. Зміст інтегрованого курсу «Громадянська освіта» включено до інтегрованого курсу «Україна і світ», а економічна складова — до курсу географії. Організація вивчення предметів здійснюється за трьома групами: базові предмети, профільні предмети та вибірково-обов'язкові предмети.

До базових предметів належать: українська мова (авторська навчальна програма), українська література (авторська навчальна програма), зарубіжна література, математика (розподіл годин між математичними дисциплінами (алгебра, геометрія та ін.) визначається авторською навчальною програмою), інтегрований курс «Україна і світ» (авторська навчальна програма), фізична культура, «Захист України». Також до цієї групи включено предмети, серед яких учні обирають той (ті), що вивчається ними поглиблено: біологія і

екологія (авторська навчальна програма), географія (авторська навчальна програма), фізика та астрономія (авторська навчальна програма), хімія (авторська навчальна програма).

2. Формування в учнів старшої профільної школи ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опанувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів.

Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо: ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових зараховуємо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», ст. 1, 12). Програма забезпечує досягнення здобувачами освіти результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетентностей, визначених Законом України «Про освіту».

Програму укладено за такими освітніми галузями: мови та літератури; суспільствознавство; мистецтво; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Особливості формування предметних

компетентностей, логічну послідовність вивчення предметів, пропонований зміст предметів розкрито у відповідних навчальних програмах. Також у рамках навчальних програм подано очікувані результати навчання: знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти. Задля інтеграції ключових і предметних компетентностей навчальні програми побудовано за наскрізними лініями:

- екологічна безпека й сталий розвиток;
- громадянська відповідальність;
- здоров'я і безпека;
- підприємливість і фінансова грамотність.

Реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — продовження розпочатого в початковій та базовій школі процесу формування в учнів соціальної, громадянської та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Очікувані результати навчальної діяльності учнів 10–11 класів, подані в рамках навчальних програм, частина з яких розроблена авторським колективом Проєкту, має схвалення Міністерства освіти і науки України та розміщена на офіційному сайті Проєкту, решта — має гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщена на офіційному веб-сайті МОН. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

4. Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;

- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (урок-суд, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів)

повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей, крім уроку, може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується для вечірньої форми здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів

(можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів.

5. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

6. Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття повної загальної середньої освіти.

Зарахування учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства. Профільна середня освіта здобувається зазвичай після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року, мають розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року. До здобуття профільної освіти в Проєкті допускаються передусім особи, які здобували базову середню освіту за освітньою програмою Проєкту.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11-х класів здійснюється за 12 - бальною шкалою.

Результати навчання здобувачів освіти у закладі загальної середньої освіти III ступеня оцінюються шляхом державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання, визначених законодавством.

7. На основі освітньої програми складається та затверджується навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Заступник директора з
навчально-виховної роботи

П.О. Борікова